

WINKEL, Jan te, hoogleraar in de Nederlandse taal- en letterkunde (Winkel 16 november 1817 - Amsterdam 31 mei 1926).

Te Winkel groeide op in een vrijzinnig predikantsmilieu. In 1866 ging hij te Leiden theologie en klassieke talen studeren. Eigen belangstelling en de kennismaking met M. de Vries dreven hem in de richting van de Nederlandse taal- en letterkunde. De theologie had hij al in 1868 opgegeven. Van 1872-'75 studeerde hij te Groningen, waar hij tot 1892 als leraar zou verblijven. In 1892 werd hij tot hoogleraar in de Nederlandse taal- en letterkunde te Amsterdam benoemd. Hij heeft zich vooral met letterkunde - de uitgave van Middelnederlandse teksten (o.a. van Maerlant) - en met dialectkunde bezig gehouden.

Zijn opvatting dat taal niet alleen een individuele, maar ook een sociale expressie is, bracht hem al als student in contact met de V.B. Hij was mederedacteur van de Gentsche Studentenalmanak. Later nam hij deel aan de Taal- en Letterkundige Congressen, waar hij bevriend raakte met P. Fredericq en J. Vercoullie. In 1911 hield hij voor de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde een pleidooi voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit. Ook de taalstrijd in Zuid-Afrika had zijn belangstelling. Van de oprichting af speelde Te Winkel een voorname rol in het Algemeen Nederlands Vervond. Hij was sedert 1897 bestuurslid van de afdeling-Nederland.

LITERATUUR : A.G. van Hamel, *Levensbericht van J. te Winkel (1817-1926)*, in *Handelingen en Levensberichten van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, 1927-1928* (1928); - A. Kluyver, *Levensbericht van J. te Winkel*, in *Jaarboek der Koninklijke Nederlandsche Academie van Wetenschappen, 1927-1928* (1928).

PIETER VAN HEES